

EMPOWERING
CHILDREN
FOUNDATION

СЦЕНАРІЙ ЗАНЯТТЯ З ДІТЬМИ

УВАЖНІ ОНЛАЙН

Цільова група: діти підліткового віку.

Мета заняття: ознайомити із явищем спокушання онлайн; передати знання щодо перевірки контактів онлайн; заохотити до пошуку допомоги в складних ситуаціях.

Тривалість: 45 хв.

Текст публікації доступний з ліцензією Creative Commons: Визнання авторства – некомерційне використання – без залежних творів 3.0 Польща. Текст ліцензії доступний на сайті: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> Усі права належать Фондації «Даємо дітям силу».

Уважні онлайн

Мета заняття:	<ul style="list-style-type: none"> - ознайомити учасників із явищем спокушання онлайн; - передати знання щодо перевірки контактів онлайн; - заохотити до пошуку допомоги в складних ситуаціях.
Тривалість:	45 хвилин.
Цільова аудиторія:	діти підліткового віку.
Необхідні матеріали:	Фільм https://www.youtube.com/watch?v=QYZQ_KifvgY
Обладнання:	ноутбук, проектор (для показу фільму), доступ до Інтернету.
Ведучий:	рекомендовано, щоб це заняття проводили фахівці, які мають досвід роботи з дітьми та молоддю.
Форма заняття та методи роботи:	заняття поєднує в собі елементи лекції на тему спокушання в мережі та дискусії з підлітками на тему безпеки контактів онлайн. Інформація, яка надається, може зворушити учасників. Перед початком занять варто ознайомитися з брошурою «Уважні батьки», доступною на сторінці https://childfund.org.ua/diialnist/kampaniia-uvazhni-batky
Форма зворотного зв'язку	<p>З пропозиціями, коментарями та запитаннями щодо проведеного заняття можна звертатися на електронну пошту Українського фонду «Благополуччя дітей» info@ccf.kiev.ua.</p> <p>Поділіться, будь ласка, своїми враженнями від проведеного заняття у соціальних мережах із хеш тегом #уважнібатьки.</p>

¹ Текст публікації доступний з ліцензією Creative Commons: Визнання авторства – некомерційне використання – без залежних творів 3.0 Польща. Текст ліцензії доступний на сайті: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> Всі права належать Фондації «Даємо дітям силу».

I. Вступ

Тривалість: 1 хв.

Ведучий інформує учасників, що заняття стосуватиметься спілкування онлайн. Нагадає кілька важливих правил, які будуть діяти під час заняття:

1. Коли інша людина говорить, я уважно слухаю.
2. Я не оцінюю інших людей.
3. Я з повагою ставлюся до інформації, наданої іншими учасниками, та до їхніх думок, а також не розголошую їх.
4. Максимально активно беру участь в занятті.

II. Контакти в мережі

Метод роботи: дискусія.

Тривалість: 12 хв.

Ведучий просить підняти руки тих, хто спілкувався онлайн з кимось, з ким раніше не був знайомий особисто. Потім запрошує до дискусії та просить поділитися своїм досвідом.

Запитання для дискусії:

- Як часто ви знайомитесь онлайн?
- Що хорошого може бути в цьому?

Приклади відповідей:

- можливість познайомитися з новими людьми;
- спільна гра, формування команди гравців;
- знайомство з людьми, які поділяють наші інтереси;
- можливість навчитися чогось нового, здобути нову інформацію;
- практика англійської чи іншої іноземної мови з людиною з іншої країни.

Ведучий підсумовує, що *знайомства в мережі можуть бути цікавими та урізноманітнювати наше життя, але іноді також вони бувають небезпечними та загрозовими. Інформує про те, що під час заняття ми будемо говорити саме про такий вид інтернет-знайомств, а саме – про **спокушання онлайн***. Запитує учасників, як вони розуміють цей термін і чи чули про такі випадки.

Після того як учасники дали відповіді, ведучий наводить визначення явища.

Спокушання онлайн – це ситуація, в якій доросла людина з допомогою Інтернету чи телефону зав'язує стосунки з дитиною з метою сексуального використання. Кривдник може хотіти, наприклад, отримати еротичні матеріали, змушуючи або

спонукаючи неповнолітню особу до запису відповідних відео чи фото, або прагнути зустрічей та сексуальних контактів. Спокушання в мережі – це злочин.

Далі ведучий запрошує учасників подивитися фільм, який ознайомить їх із проблемою спокушання в мережі.

III. Показ фільму та обговорення

Метод роботи: презентація, дискусія.

Тривалість: 2 хвилини + 10 хвилин.

Ведучий показує фільм, а потім запрошує учасників до дискусії.

Запитання для дискусії:

- Що ви думаєте про фільм?
Мета – дати простір для вражень і думок, які можуть з'явитися в учасників після перегляду.
- Як ви думаєте, чому героїня вступила в такі стосунки?

Приклади відповідей:

- люди знайомляться онлайн;
 - в неї були проблеми в школі, її не любили;
 - вона мала комплекси, не почувалася добре наодинці з собою, шукала підтвердження в інших; що вона хороша/красива;
 - почувалася самотньою, не мала з ким поговорити, батьки не цікавилися нею.
- Чи героїня фільму могла вчинити інакше?

Серед відповідей повинні прозвучати такі пропозиції:

- сказати батькам / іншим дорослим, яким довіряє, про проблеми в школі;
- поговорити про те, як сприймає свою зовнішність;
- не довіряти людині, з якою познайомилась онлайн, перевірити, чи вона та, за кого себе видає;
- сказати батькам про нове знайомство;
- не відправляти фотографії оголеною.

Ведучий підсумовує: *буває так, що ми відчуваємо самотніми, сумними, маємо відчуття, що різні наші потреби не задоволені або що близькі люди нас не розуміють. У таких ситуаціях значно легше бути необережним у стосунках онлайн – ми хочемо, щоб хтось нас розумів, підтримував, ми хочемо почуватися важливими. Ці потреби можуть приспати нашу пильність. Тому в наступному завданні ми подумаємо, як можна перевірити, чи людина, з якою ми познайомились онлайн, є тим, за кого себе видає.*

IV. Вправа: як бути в безпеці онлайн?

Метод роботи: мозковий штурм.

Тривалість: 12 хвилин.

Ведучий запрошує учнів до мозкового штурму. Завдання – створити інструкцію безпеки для людини, яка познайомилась з кимось онлайн. Які кроки вона повинна зробити, щоб ідентифікувати особу того, хто знаходиться по іншій бік екрану?

Варто звернути увагу на такі можливості:

- перевірка знайомих онлайн (якого вони віку, чи з тієї ж школи, в яку ходить людина, з якою ми щойно познайомилися);
- перевірка аккаунтів людини в інших соціальних мережах;
- перевірки частоти та історії публікацій, взаємодії з іншими учасниками, груп, до яких належить особа;
- ідентифікація за допомогою камери (ведучий підкреслює, що кривдники можуть вдавати, ніби їхня веб-камера не працює, але тоді можна скористатися відео-додатками на телефоні);
- перевірка фотографій, опублікованих з аккаунтів людини в різних мережах, у пошуковиках (наприклад, <https://www.google.com.ua/imghp?hl=uk>).

Якщо серед відповідей прозвучить пропозиція піти на зустріч, ведучий визначає з учнями, що треба зробити, аби вона була безпечною. Якщо така пропозиція не прозвучить, ведучий сам заводить розмову про неї. Серед відповідей повинні з'явитися такі рішення:

- інформування батьків про зустріч,
- супровід дорослої людини, якій довіряємо, старшого брата чи сестри або групи ровесників,
- зустріч повинна відбуватися вдень, в публічному місці, де є багато людей.

Ведучий записує всі ідеї на дошці, а потім разом з учасниками розташовує їх у порядку від найважливішого до найменш важливого.

V. Де шукати допомоги?

Метод роботи: міні-лекція.

Тривалість: 7 хв.

Ведучий нагадує учасникам останню сцену фільму, в якій героїня отримує повідомлення: «Зустріч завтра або викладаю твої фото в мережу!», і запитує:

Як думаєте, як у цій ситуації має повестися дівчина?

Після відповідей учнів, ведучий підсумовує:

Іноді нам може здаватися, що батьки не цікавляться нами і не помічають того, що з нами відбувається. Можливо, ми не говоримо їм про свої проблеми, бо боїмося, що нас не зрозуміють, відреагують негативно. Але батьки, навіть якщо зазвичай вони постійно зайняті, у випадку проблеми можуть підтримати. Тому варто звернутися до них за допомогою.

*Якщо з якоїсь причини ми не вміємо або не хочемо говорити з батьками, варто пошукати підтримки в інших дорослих, яким довіряємо – наприклад, шкільного психолога, вчителя, когось із сім'ї. Також можна скористатися допомогою консультантів телефону Національної дитячої «гарячої» лінії 116 111. Це **безкоштовний анонімний** телефон, за яким досвідчені люди допомагають дітям та молоді в складних ситуаціях.*

VI. Підсумок

Тривалість: 1 хв.

Ведучий дякує за участь у занятті. Підкреслює, що бувають ситуації, якими ми не готові ділитися з класом, але якщо хтось із присутніх має якісь сумніви щодо своїх контактів у мережі, то вони можуть індивідуально поговорити, наприклад, з ведучим, шкільним психологом чи педагогом.